

България

ИКОНОМИЧЕСКИ БЮЛЕТИН

Май 2024 г.

НА ФОКУС:

БЪЛГАРИЯ И ЕС - ФАКТИ

През 2023 г. реалният икономически растеж на страната се забави до 1.8% (3.9% за 2022 г.), въпреки че в сравнение със страните от еврозоната той остана на относително високо равнище. Една от причините за по-слабия резултат през миналата година беше забавянето на икономическата активност в еврозоната и по-специално на най-големия търговски партньор, Германия, което се отрази и на българския износ и внос.

Така съвкупната международната търговия със стоки на България формира през 2023 г. дефицит от 5.3 млрд. евро. Закръглено, той беше резултат от (единствен) излишък от търговията с ЕС* в размер на 4.2 млрд. евро и дефицити с всички останали пет глобални региона в общ размер от -9.5 млрд. евро (вж. Фиг. 1).

От стоките потоци, дадени на Фиг. 1, става ясно, че относителният дял на стокообмена (износ + внос) с ЕС възлиза на повече от половината от общия стокообмен на страната, или на 55.7%. На второ място е стокообменът със страни от Азия с дял от едва 15.2%, следван от този с Балканите с 11.0% и Европа (без ЕС-27 и Балканите) с 9.1%. Последни по стокообмен са „Други“ страни с 4.6% и Америка с 4.5% от общия стокообмен.

По-детайлен преглед на дванадесетте страни, към които България реализира най-висок износ (вж. Фиг. 2), показва, че през 2023 г. най-висок беше износът към Германия, Румъния и Италия, като и към трите България отчита положително търговско салдо. Четвърта по обем на износа е Турция, с която обаче салдото е отрицателно. Следват Гърция, Франция, Белгия и Испания, отново с положителен търговски баланс за България. Последните четири от дванадесетте страни на Фиг. 2 са с отрицателно търговско салдо за България: САЩ, Полша, Китай и Сърбия.

* Има се предвид ЕС-27

България се присъедини към банковия съюз на ЕС и влезе в „чакалната“ на еврозоната (ERM II). Логичната последна стъпка, която принципно произтича от договора за присъединяване към ЕС, е приемане на еврото. Условие за това е страната да изпълни договора от Маастрихт. Критерият, който България не изпълнява, засяга средногодишната инфлация. Тя трябва да спадне до средното от трите страни от еврозоната с най-ниска инфлация + 1.5 пр.п. (целева инфлация). Кой три страни ще бъдат взети и каква ще бъде тяхната средногодишна инфлация в близко бъдеще е трудно да се прогнозира. Оказва се, че при ниско общо равнище на инфлацията целевата инфлация е близо до средногодишната на еврозоната. Така на Фиг 3 е сравнена средногодишната инфлация на България с тази на еврозоната. От фигурата се вижда, че ако тенденциите продължат, което е най-вероятно, България ще постигне конвергенция в период от 6 до 9 месеца.

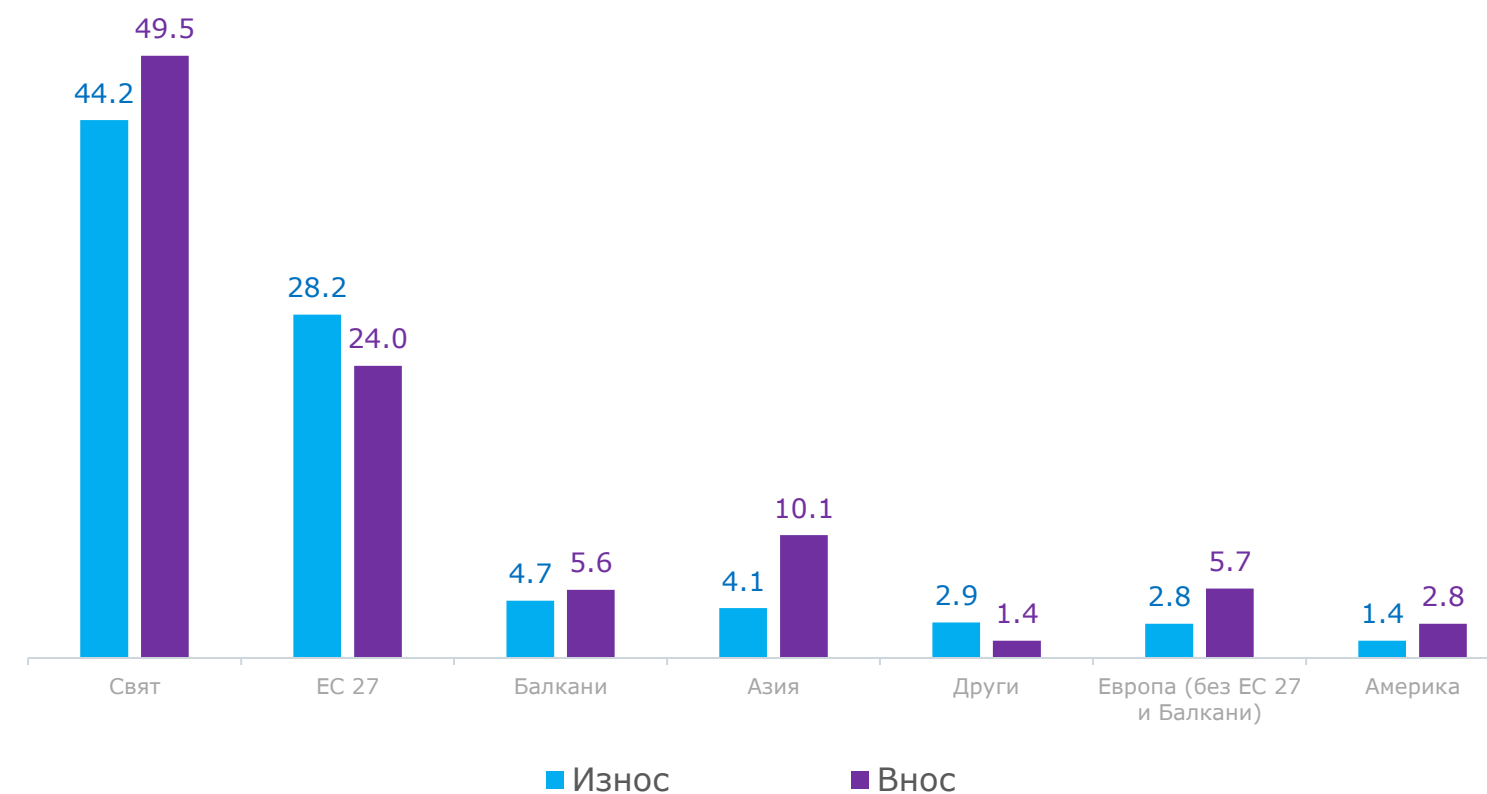
Анализът показва:

- Българската икономика е изключително тясно обвързаната с ЕС и особено с еврозоната;
- Страната печели (единствено) от търговията с ЕС и предимно с еврозоната;
- България допълнително ще спечели от приемане на еврото;
- Реалистично е членство в еврозоната в близко бъдеще.

Д-р Емил Калчев, Главен икономист
emil.kalchev@ubb.bg

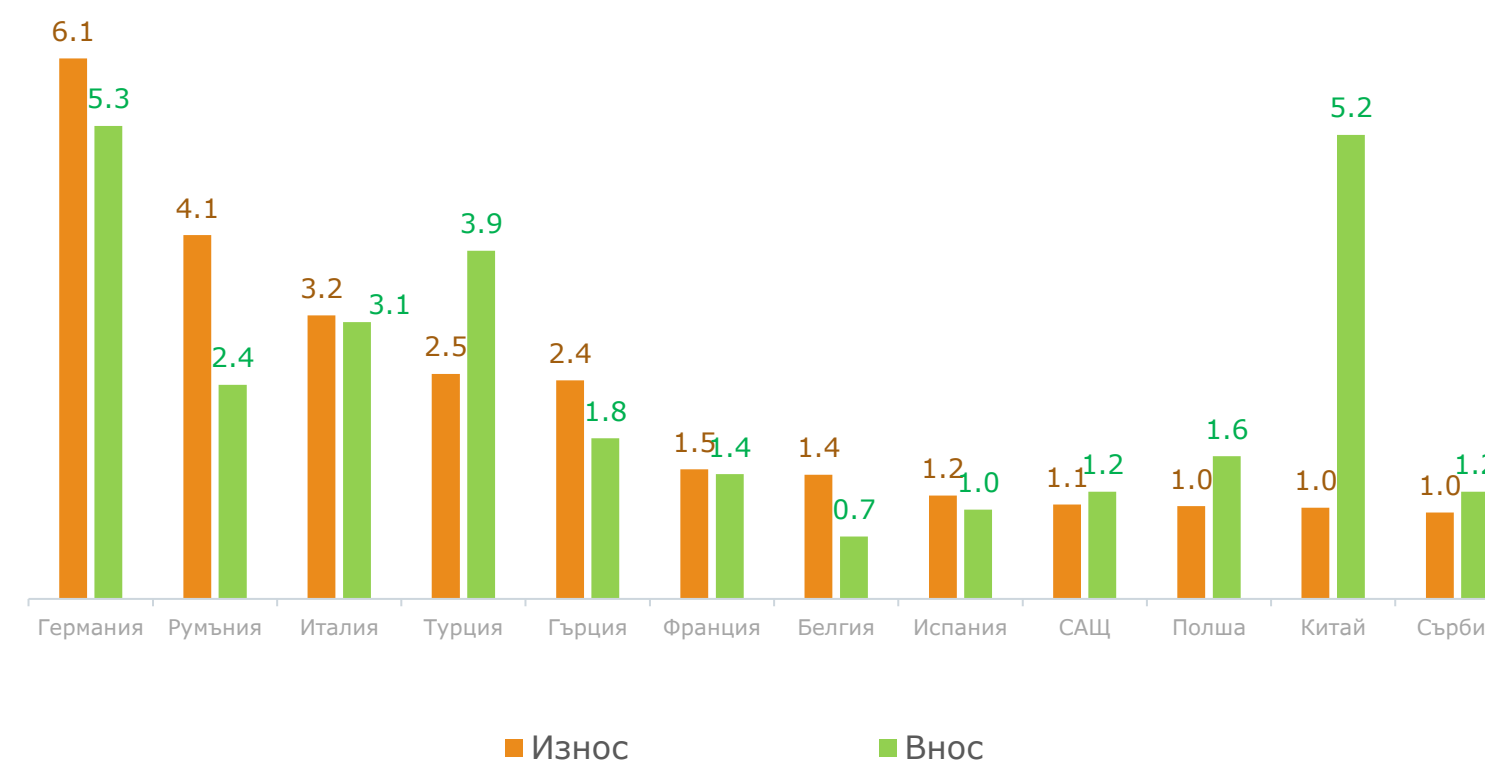
Външна търговия по региони (2023 г., млрд. евро)*

Фиг. 1

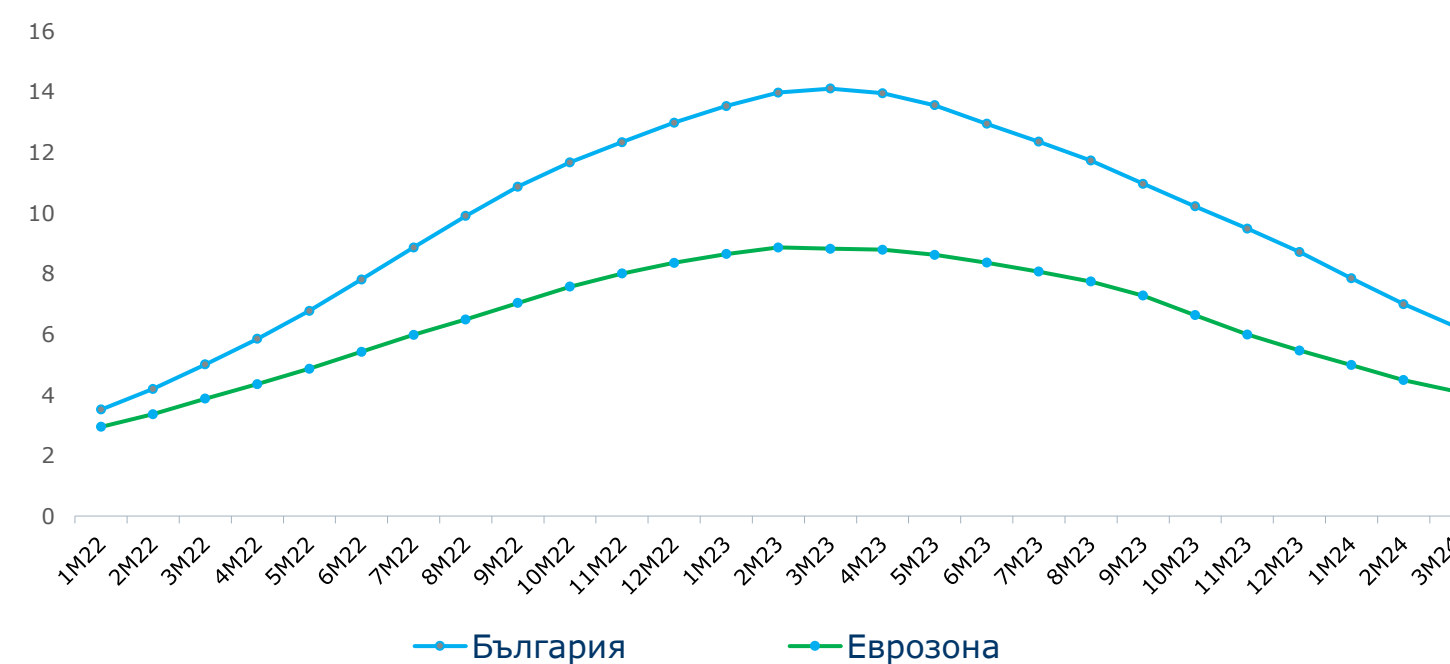
Външна търговия по страни (2023 г., млрд. евро)*

Фиг. 2

Средногодишна инфлация, %

Фиг. 3

* Класификация според обема на износа

ИЗБРАНИ ПРОГНОЗИ

	БВП (% реално)			Инфлация (% средногодишно)		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Еврозона	0.5	0.4	1.3	5.4	2.4	2.0
Германия	-0.1	0.1	1.3	6.1	2.8	2.5
Белгия	1.5	1.1	1.1	2.3	3.8	2.1
Словакия	1.1	2.0	3.2	11.0	3.5	4.5
Чехия	-0.4	1.4	3.1	12.1	2.3	2.5
Унгария	-0.7	2.3	3.6	17.0	4.3	4.0
 БЪЛГАРИЯ	1.8	2.3	3.0	8.6	4.0	3.0
Полша	0.1	3.0	3.8	10.9	4.9	3.7
Румъния	2.1	3.2	3.0	9.7	6.5	5.0
САЩ	2.5	2.4	2.0	4.1	3.2	2.5
Китай	5.2	4.5	4.2	0.3	0.7	2.0
Турция	4.5	2.2	3.2	53.9	52.6	27.2

Източник: KBC Economics

Редактор: Божидар Гюров, bojidar.gurov@ubb.bg

ОГРАНИЧЕНА ОТГОВОРНОСТ: Отказ от права: Този документ е само за информация. Анализиранията цифрова информация е осигурена от надеждни, институционални източници като КВС, НСИ, МФ, БНБ, ОИСР, ЕЦБ, ЕК, ЕБВР, МВФ, СБ. Обединена Българска Банка (ОББ) приема официално прецизността и пълнотата на изготвените от тях данни. Нито степента, в която хипотезите, рисковете и прогнозите в този материал отразяват пазарните очаквания, нито техните реални шансове могат да бъдат гарантирани. Прогнозите са индикативни. Данните в тази публикация са от общ характер и е само за информационни цели. Тази публикация не следва да се използва като препоръка или предложение за закупуването или продажбата на никакви финансови инструменти и ценни книжа и не представлява предложение или проспект по смисъла на Закона за публично предлагане на ценни книжа, Закона за пазарите на финансови инструменти или други сходни регулаторни актове, включително чуждестранни. ОББ и КВС не носят отговорност за точността и пълнотата на тази информация. Повече информация по темите можете да получите при допълнително поискване.